

NTF och Region Gävleborg

- samarbete för barns säkrare bilfärd

NTF har genomfört två stora undersökningar om "hur färdas barn i bil" och resultatet av studien var skrämmande - 60 procent av Sveriges 3-åringar och hela 93 procent av 4-åringarna åker felvänt i bilen!

Trots att det är upp till 5 gånger säkrare att åka bakåtvänt placerar många föräldrar sina barn framåtvänt.

Vi tror att detta beror på okunskap och satsar därför nu på att öka kunskapen hos blivande och nyblivna föräldrar.

Genom vårt samarbete med Region Gävleborg finns information om barnbilskydd tillgängligt på samtliga mödravårds- och barnavårdscentraler i Gävleborgs län.

Ytterligare information samt information på andra språk finns på denna länk:

<https://ntf.se/bibliotek/informationspaket/for-smabarnsforaldrar/kapitel-1-barn-i-bil/>

Frågor?

Besök vår hemsida gavleborg.ntf.se
eller kontakta oss på gavleborg@ntf.se

**Vi arbetar för
en säker trafik**

NTF Gävleborg är en oberoende organisation som arbetar för att ingen ska dödas eller skadas i eller av trafiken.

Läs mer på
gavleborg.ntf.se

Varför ska du välja bakåtvänt?

Bilen och bilens skyddssystem - bälten, krockkuddar och säten - är anpassade och dimensionerade efter en vuxen kropp. Barn är både bräckligare och mindre till storleken. De har dessutom andra proportioner än vuxna. Barn är därför mer utsatta vid en krock och behöver ett särskilt skydd i form av babyskydd, bilbarnstol eller bältesstol/kudde, beroende på ålder. Lagen säger att så länge barnet är kortare än 135 cm skall skyddsutrustning (babyskydd, bakåtvänd bilbarnstol, bältesstol eller bälteskudde) användas.

Bakåtvänt är rättvänt!

Hur utsatt barnet är kan man se vid till exempel krockprov. I en frontalkollision slungas barnet framåt i den riktning bilen körde. På den högra sidan av bilden nedan slungas det framåtvända barnets kropp framåt och det är bara bältet som håller kvar barnet i stolen. Belastningen på den delen av kroppen som bältet ligger an mot blir därför mycket stor. På grund av det proportionellt sett tunga barnhuvudet som också slungas framåt blir belastningen på barnets nacke särskilt hög. Jämför nu med den vänstra sidan av bilden.

Bakåtvänd respektive framåtvänd bilbarnstol i frontalkrock.

Det bakåtvända barnet slungas också framåt i den riktning som bilen körde, men eftersom barnet åker bakåtvänt fångas huvudet och kroppen direkt upp av skyddets ryggstöd. Det gör att kraften fördelas över en större yta i stället för att belasta bara vissa delar av kroppen. Därmed skyddas både huvud, nacke och resten av kroppen mycket bättre.

Det allra säkraste sättet att färdas i en bil är just bakåtvänt vilket även framgår av olycksstatistik. Om det vore tekniskt och praktiskt möjligt skulle alla i bilen färdas bakåtvända.

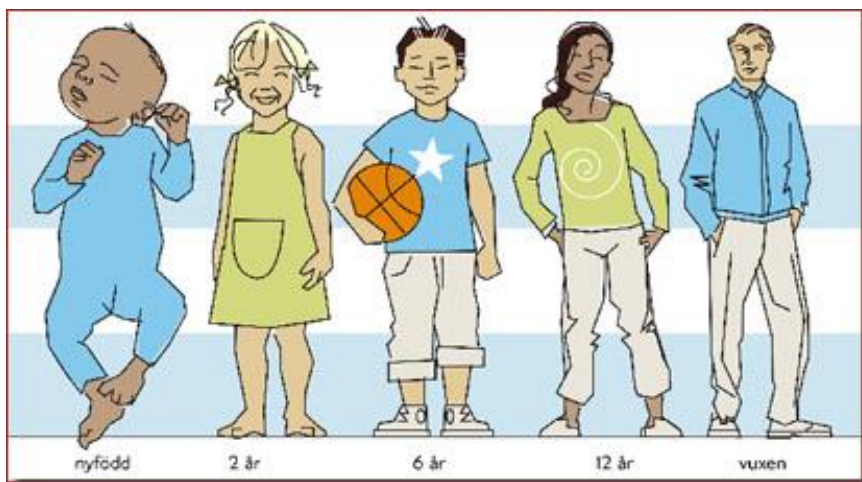
Inga framåtvända bilbarnstolar

På den svenska marknaden dyker det tyvärr upp framåtvända bilbarnstolar emellanåt. De har ofta ett lägre pris och man kan därför lockas att välja dessa, om man inte känner till att bakåtvända skydd är flera gånger säkrare. Vändbara skydd förekommer också, men det finns ingen anledning att vända ett sådant skydd i framåtvänt läge, eftersom det är säkrare för ditt barn att sitta bakåtvänt.

Skyddet ska användas bakåtvänt så länge som möjligt.

När barnets öron kommit i höjd med överkanten på ryggstödet eller när vikten på stolen är uppnått är det dags att byta till ett annat skydd. Vid byte från babyskydd till den större bakåtvända stolen så gäller: när hjässan kommit i höjd med stolens överkant eller när vikten är 9 kg.

Låt hela ryggen ta stöten – inte bara nacken

Kroppens proportioner i olika åldrar. Bild: Copyright Volvo Car Corporation

Frontalkollision är vanligast och oftast kraftigast. För den som åker framåtvänd blir belastningen på nacken stor.

Åker barnet bakåtvänt fördelas kollisionsvåldet över hela barnets bål, bäcken och huvud. Det är den främsta anledningen till att barn bör sitta bakåtvända så länge som möjligt.

Barn är mjuka, bilar är hårda

Barn är också mjukare än vuxna. Barnets skelett är mjukare. Nackkotorna på ett barn är fortfarande mjukdelar som ännu inte har utvecklats till starkt ben. Denna process pågår fram till och med puberteten.

Barnets skelett klarar därför inte yttre våld på samma sätt som en vuxens. Barnets revben bänds i stället för att brytas av om de utsätts för yttre våld. Det kan resultera i att lungor och hjärta belastas av det yttre våldet i högre grad hos barnet. Buken hos ett barn skyddas inte heller till lika stor grad av bröstorg och bäcken, vilket medför en större risk för skador på inre organ.

Den "skyddsbur" som skelettet utgör hos barn är alltså mjukare än hos vuxna. Det sprider därför kollisionsvåldet sämre över kroppen än hos vuxna. Dessutom är barnets skallben inte lika tjockt och skyddande som på en vuxen. Rygggradens kotor är inte heller färdigutvecklade. Det innebär att yttre våld även i viss mån belastar ligamenten och kan orsaka ryggmärgsskador.

Efter babyskyddet rekommenderar därför NTF en bakåtvänd bilbarnstol som klarar bakåtvänt åkande upp till 25 kg. Den bakåtvända bilbarnstolen är urvuxen först när barnets huvud når upp över bilbarnstolens ryggstöd, ungefär i höjd med överkanten på barnets öron.

Checklista bilbarnskydd

- **Köp godkänt!** Bilbarnstolen ska vara märkt med E eller I-size och helst vara Plustestad. Vid köp på nätet, se till att e-handlaren är registrerad i Sverige för att undvika icke godkända stolar.
- **Barn ska åka bakåtvända** så länge det är praktiskt möjligt, helst upp till 4–5 år.
- **Följ bruksanvisningen** som följer med vid köpet. Spara den. Hitta inte på några egna bältesdragningar - det kan vara livsfarligt.
- **Har bilen krockkudde** på passagerarplatsen i framsätet får ingen som använder bilbarnskydd eller är kortare än 140 cm sitta där. Krockkudden måste i så fall först kopplas ur med nyckelavstängningen eller av auktoriserad bilverkstad. På NTF:s sida ntf.se/konsumentupplysning hittar du en lista över biltillverkarnas rekommendationer kring urkoppling av krockkudde!
- **Prova bilbarnstolen** i bilen och kontrollera att den passar bra och att barnet sitter bra.

Om du köper begagnat:

- **Kontrollera åldern** på bilbarnstolen. Den rekommenderade livslängden för en bilbarnstol är 10 år, under förutsättning att den sköts väl och inte varit med i någon olycka. För att du ska kunna använda den så länge som möjligt bör den inte vara äldre än ca 5 år när du köper den. Tillverkningsdatum ska finnas inpräglad, ingjutet, stämplat eller på klisteretikett på alla nyare godkända produkter.
- **Saknas bruksanvisning** eller någon monteringsdetalj, kontakta tillverkaren eller återförsäljaren.
- **Inspektera skyddet.** Bälten och spännen får inte vara skadade. Ta av klädseln på stolen. Mekaniska skador som sprickor gör att stolen måste kasseras. En hårt sliten stol bör bytas ut, särskilt om plaststommen ser anfränt ut.
- **Köp endast bilbarnstol av någon du känner och litar på.** Är du osäker så köp hellre en ny. Ett skydd som varit med i en krock ska kasseras.
- **Kontrollera stolens godkännanden.** Stolen ska vara märkt med E-märkning eller I-size.

På NTF:s webbsida ntf.se/konsumentupplysning kan du läsa mer om svensk standard och frivillig märkning av bilbarnstolar - Plus Tester. Här hittar du också **NTF:s frågor och svar om barn i bil.**